

Honesta Skolutveckling AB
Rektorn vid Guldstadsgymnasiet

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Guldstadsgymnasiet
i Skellefteå kommun

Tillsyn i Guldstadsgymnasiet

Guldstadsgymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 26-27 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Guldstadsgymnasiet i Skellefteå kommun är en fristående gymnasieskola. Verksamheten startade läsåret 2004/05 med Novum Kompetens och Datautveckling AB som huvudman. Ett huvudmannabyte skedde i augusti 2013 då Honesta skolutveckling AB (556917-3635) övertog huvudmannaskapet för verksamheten.

Denna tillsyn omfattar verksamheten under nuvarande huvudman. Beskrivningar och statistik från tiden före Honesta skolutveckling AB övertagande finns med i viss utsträckning i beslutet, då flertalet elever, personal samt rektor har tillhört den faktiska skolenheten under flera år.

Guldstadsgymnasiet ligger cirka tre kilometer från Skellefteå centrum i ett industriområde. Vid tillsynsbesöket 2014 finns 143 elever på skolan. De flesta elever är folkbokförda i Skellefteå kommun, men skolan har även elever från andra kommuner, som t ex Kalix, Kiruna, Lycksele och Robertsfors.

Huvudmannen har tillstånd för och bedriver följande nationella program vid Guldstadsgymnasiet; el- och energiprogrammet inriktning dator och kommunikationsteknik, barn- och fritidsprogrammet inriktning fritid och hälsa, hantverksprogrammet inriktning frisör, teknikprogrammet inriktning information och medieteknik, estetiska programmet inriktning estetik och media, samhällsvetenskapsprogrammet inriktning medier, information och kommunikation och ekonomiprogrammet inriktning ekonomi, samt introduktionsprogrammen preparandutbildning, programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion.

Skolverkets officiella statistik från tiden före huvudmannabytet visar för läsåret 2012/13 att den genomsnittliga betygspoängen för skolan var 12,8 jämfört med rikets motsvarande värde 14,0. 91,4 procent av eleverna hade grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier, jämfört med rikets motsvarande värde 87,0 procent. Andelen elever som fullföljde utbildningen inom fyra år var 84,9 procent, jämfört med rikets värde 76,6 procent.

Av skolans egna uppgifter baserat på de betyg som sattes på skolan vid höstterminen 2013 framgår att 11 procent resulterade i betyget F, 53 procent i betyget E, 19 procent i betyget D, 11 procent i betyget C, 5 procent i betyget B och 1 procent i betyget A.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit kontakt med Skellefteå kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Skellefteå

kommun uppger att kommunen använder sin insyns rätt genom att kräva in redovisningen av det systematiska kvalitetsarbetet från Guldstadsgymnasiet. I övrigt har kommunen insyn genom att stödinsatser och studieresultat följs upp när skolan ansöker om tilläggsbelopp för stöd till enskilda elever.

Helhetsbedömning

Guldstadsgymnasiet är en liten skola där eleverna uppger att de trivs och känner sig trygga. Rektor skriver i ett välkomstbrev till nya elever att det är en liten skola där man lätt lär känna "alla", detta bekräftas vid samtliga intervjuer. Den lilla skolan främjar en bra och nära samverkan mellan elever, lärare, rektor och övrig personal.

Skolinspektionen kan konstatera att majoriteten av de satta betygen på skolan, 53 procent har betyget E samt 11 procent betyget F. Skolan behöver arbeta för att samtliga elever ska klara kunskapskraven och för att motivera eleverna att nå högre resultat än betyget E. Detta är viktiga frågor att uppmärksamma i det kvalitetsarbete som rektorn bedriver på Guldstadsgymnasiet tillsammans med personalen.

Tillsynen visar att Guldstadsgymnasiet har vissa brister som behöver åtgärdas. Skolan måste upprätta en plan mot kränkande behandling som motsvarar skollagens krav gällande innehåll. Planen ska även upprättas under medverkan av eleverna vid skolan. Vidare framkom vid tillsynen att lärarna inte uppfyller sin anmälningsplikt till rektor vid signaler om kränkande behandling och att rektor inte rapporterar uppgifter om kränkande behandling vidare till huvudmannen.

Skolinspektionens tillsyn visar också att skolan saknar tillgång till ett skolbibliotek som uppfyller skollagens krav. Det framgår vid tillsynsbesöket att det skolbibliotek som finns idag inte används i någon större uträkning i undervisningen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Honesta Skolutveckling AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 9 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Honesta Skolutveckling AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolan upprättar en plan mot kränkande behandling där slutsatser av en kartläggning ligger till grund för och förklarar de insatser som verksamheten ska sätta in för att förebygga kränkande behandling. I detta arbete ingår att se till att planen upprättas under medverkan av eleverna vid skolan.
- Säkerställa att personalens och rektors anmälningsplikt fullgörs vid varje fall när en elev anser sig vara utsatt för kränkande behandling. I detta arbete ingår att säkerställa att rutinen avseende personalens och anmälningsplikt implementeras och efterlevs.

Motivering

Planen mot kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt 6 kap 8 § skollagen se till att det varje år upprättas en plan mot diskriminering och kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Det krävs att behovet för de åtgärder som avses vidtas är klarlagda genom en kartläggning. Själva kartläggningen behöver dock inte finnas i planen. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande plan.

Enligt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska planerna upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Guldstadsgymnasiet har upprättat en kortfattat plan mot diskriminering och kränkande behandling. Av planen framgår vilka främjande insatser som skolan avser att genomföra under kommande läsår. Vidare framgår att skolan gjort en kartläggning i form av en årlig elevenkät och genom diskussioner med skolans elever och personal. Utifrån kartläggningen har skolan identifierat några riskområden. I planen saknas dock förebyggande åtgärder kopplade till de identifierade riskområdena. Under rubriken förebyggande åtgärder framgår endast allmänt främjande insatser såsom att frågor kring etik, moral, människors värde och jämställdhet mellan könen naturligt ska ingå i undervisningen och diskuteras regelbundet av personal och elever. Planen saknar även en rutin för hur skolan ska agera om en elev skulle bli kränkt av en vuxen.

En del av eleverna Skolinspektionen intervjuat känner till planen mot kränkande behandling och uppger att elevrådet fått läsa igenom den i början på terminen och tycka till om den. Andra elever uppger att de inte känner till någon plan och vet inte vad det är som åsyftas. Eleverna uppger att de inte varit

delaktiga i upprättandet eller utarbetandet av planen mot kränkande behandling. Rektor uppger att elevrådet har fått se planen men inte varit med och tagit fram de insatser som ska genomföras i enlighet med planen.

Efter tillsynen har rektor inkommit med förtydliganden gällande skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och uppger att skolan ser de förebyggande åtgärderna i mångt och mycket också som främjande åtgärder. Skolinspektionen vill dock framhålla att skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling ska omfatta både åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter för elever så samt de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Förebyggande åtgärder ska bygga på de risker skolan har identifierat i kartläggningen. Det förebyggande arbetet syftar nämligen till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i skolans verksamhet.

Skolinspektionens utredning visar att det finns flertalet brister i såväl framtagandet av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling som planens innehåll. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen måste se till att det finns en plan mot kränkande behandling som utgår från slutsatserna av en kartläggning som ligger till grund för de insatser som verksamheten måste sätta in för att förebygga kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling måste även upprättas under medverkan av eleverna på skolan. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

För vidare råd och vägledning hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets allmänna råd, arbete mot diskriminering och kränkande behandling SKOLFS 2012:10. I allmänna rådet framgår vad planen bör innehålla.

Personal och rektors anmälningsplikt vid kränkande behandling

Enligt skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechef eller rektor. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av intervjuer med skolans personal, elever och rektor framkommer att oro och kränkningar ibland förekommer. Rektor och skolans personal uppger att de tar alla situationer på allvar och utreder när någon elev anser sig utsatt för krän-

kande behandling. Rektor uppger i intervju att hon tror att lärarna är medvetna om sin anmälningsplikt och uppger att om en lärare är orolig kommer de till rektor och berättar. Rutinerna är enligt rektor att lärarna pratar med varandra och tar upp kränkningar på elevhälsoteammöten på måndagar, där även rektor är med. Enligt lärarna fanns vid tillsynen inte något formellt sätt att anmäla till rektor när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Rektor uppger att hon inte fått in någon formell anmälan om kränkande behandling från lärarna. Inte heller har rektor utifrån sin kännedom om de kränkningar som förekommit på skolan anmält det vidare till huvudmannen.

Efter tillsynen har rektor inkommit med förtydliganden och kompletterande handlingar angående anmälningsplikten. Rektor uppger att hon har förtydligat rutinerna kring detta i ett dokument kallat *-Incidentrapport vid kränkande behandling/diskriminering/trakasserier*. Skolinspektionen anser att det är bra att detta dokument upprättats och nu finns tillgängligt för personalen på skolan efter tillsynsbesöket. Upprättandet av dokumentet säkerställer dock inte att rutinerna hunnit implementeras och att kränkande behandling rapporteras in till rektor. Det är viktigt att all personal känner till hur ett ärende om trakasserier och kränkande behandling ska hanteras.

Rektor uppger vidare att under detta läsår har det inte förekommit någon kränkning av den "kalibern" att rektor och personalen inte kunnat hantera det på skolan. Därför har rektor inte rapporterat det vidare till huvudmannen. Rektor är av den åsikten att det personalen meddelat till henne gällande kränkande behandling som förekommit är av sådant slag att lärare, pedagoger och personal på skolan hanterar i alla sammanhang där människor arbetar tillsammans i en grupp. Rektor vill även påtala att hon skiljer på meningsskiljaktigheter och kränkningar.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang upplysa om att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det ska med andra ord inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektor respektive huvudman.

Skolinspektionens utredning visar att lärarna vid tillsynstillfället inte uppfyller sin anmälningsplikt till rektor vid signaler om kränkande behandling. Rektor rapporterar inte heller sådana signaler om kränkande behandling vidare till huvudmannen. Skolinspektionen vill påtala att det är huvudmannen som ansvarar för att det finns ändamålsenliga rutiner för hur ansvar, rapportering, hantering och dokumentation av kränkande behandling ska ske. Det är dock rektorns skyldighet att anmäla fall där en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten till huvudmannen.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektor måste säkerställa att anmälningsplikten uppfylls vid varje fall när en elev anser sig vara utsatt för kränkande behandling. Huvudmannen måste säkerställa att de nyligen upprättade rutinerna avseende personalens och rektors anmälningsplikt implementeras och efterlevs.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 6, 8 och 10 §§ skollagen,

2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Honesta Skolutveckling AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Ge eleverna tillgång till ett skolbibliotek som uppfyller skollagens krav och används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Av skollagen följer att eleverna i grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt propositionen 2009/10:165 avses med skolbibliotek vanligtvis en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställts till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket kan därmed betraktas dels som en materiell resurs som är en del i en skolas läromedel och övrig utrustning, dels som en funktion som bidrar aktivt i kunskapsutvecklingen och svarar för viss service. Av propositionen framgår också att tillgången till skolbibliotek måste kunna anordnas på olika sätt beroende på de lokala förhållandena vid varje skola. Eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna. Skolbiblioteket ska omfatta böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier. Det ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läs-

ning. Vidare framhålls i läroplanen skolbiblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Skolinspektionens utredning visar att skolan saknar tillgång till ett skolbibliotek som uppfyller skollagens krav på ett sådant. Skolan har visserligen ett rum med viss litteratur men det utgör inte en sådan gemensam och ordnad resurs av medier och information att det uppfyller kraven på ett skolbibliotek. Det finns heller inget organiserat samarbete med något annat skolbibliotek.

Enligt lärarintervjun framkommer att biblioteket inte används särskilt ofta i skolans pedagogiska verksamhet, det är endast i enstaka ämnen så som svenska och engelska som skolbiblioteket använts. Lärarna uppger att de har egna böcker och klassuppsättningar som de tar med på lektionerna. Enligt eleverna är det mer "en skrubbe med böcker" än ett skolbibliotek. Flera elever uppger att det inte används och att det inte är uppdaterat. Många av eleverna besöker istället stadsbiblioteket som ligger några kilometer ifrån skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolan saknar tillgång till ett skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist/brister men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist/brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektorn ser inte till att betyg sätts efter varje avslutad kurs.
- Rektor ser inte till att betygskatalogerna förs så att de uppfyller kraven i författningarna gällande motivering av ändring av betyg.

Motivering

Enligt skollagen ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas. Betyg ska sättas på varje avslutad kurs. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 417) förtydligas att betyget ska sättas efter varje avslutad kurs. När en kurs ska anses avslutad framgår inte uttryckligen av författningarna. Det finns dock en tydlig koppling mellan den undervisningstid som huvudmannen beslutat om och kursens avslut. Enligt Skolinspektionens praxis ska en kurs därför anses vara avslutad när den lärarledda undervisningen i kursen har upphört.

Betyg efter avslutad kurs

Vid Skolinspektionens granskning av en individuell studieplan för en elev som går Barn och fritidsprogrammet framgick att kurserna Samhällskunskap 1a1 och 1a2 båda 50 poäng löper parallellt under samma tidsperiod 2013-08-22 – 2014-06-05. Detta påtalades till rektor som efter tillsynen uppgett att ett misstag skett, att Samhällskunskapskursen 1a1 avslutades vid årsskiftet och att betyg nu är satt. Skolinspektionen bedömer att skolans rektor vidtagit åtgärder för att rätta till bristen. Skolinspektionen avstår därför från ingripande.

Betygskatalogen

Av gymnasieförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Skolverket har därutöver i föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ytterligare föreskrivit hur betygskataloger ska föras.

Av dessa föreskrifter framgår att ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar av uppenbart oriktiga betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras av den som står bakom beslutet.

Vid Guldstadsgymnasiet förs betygskataloger som förvaras på ett betryggande sätt. Vid Skolinspektionens granskning av betygskatalogerna återfanns en rättelse eller ändring av betyg införd. Dokumentationen av denna ändring följer inte författningens krav. Det framgick inte om det är en rättelse eller ändring som gjorts av ett betyg. Det framgick inte att ändringen avsåg ett nytt betyg efter provning.

Detta påtalades till rektor och biträdande rektor som efter tillsynen uppgett att problemet uppstod på grund av att skolan bytt leverantör datorprogramvara. Rektor har nu korrigerat detta och en separat betygshandling finns arkiverad i betygskatalogen där det nya betyget efter provning tydligt framgår. Rektor har även ändrat rutinerna för att undvika att det blir fel i fortsättningen. Skolin-

spektionen bedömer att skolans rektor vidtagit åtgärder för att rätta till bristen. Skolinspektionen avstår därför från ingripande.

Författning

3 kap. 14, 18-20 § § 15 kap. 22 § skollagen, 8 kap. 8§ gymnasieförordningen, Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123).

I ärendets slutliga handläggning har utredare Stina Johansson deltagit och enhetschef Elisabeth Ahlgren.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Beslutsfattare

Emma Steen
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.